

Realizem

Sredina 19.stol.

Reakcija na akademsko slikanje v Franciji po revoluciji, uveljavlja se nova stvarnost. Spremeni se sistem šolanja, muzeji – postane dostopno vsem. Ne smemo zamešati realizma z natančnim slikanjem narave, pač pa se ustvarjalnost sooča z otipljivo resničnostjo. Npr. kmetje na delu – predstavljeni kot objekt, svetniki, ne kot žanr. Ideološko predstavljanje. Slikajo življenja preprostih ljudi. Meščanstvo odklanja. Razcvet doživi tudi karikatura (kritizira politično situacijo, družbene odnose – kot realizem). Razširi se tudi tiskano sporočilo – vizualna sporočilnost marsikaj pove.

Gustave Courbet - aktiven pri proletarski revoluciji, sekretar za kulturo. Bil je divji, upornik, vse kar je bilo starega bi spremenil na novo.

- Atelje ali resnična alegorija 7 let mojega življenja – v naravni velikosti. Je komplicirana. Tudi sam napiše natančno vsebino. Slike je iz 2 delov, na eni strani staro, na drugi novo. V sredi je on, ki slika neko pokrajino – vizja, kakšno naj bi slikarstvo bilo. Akt zraven simbolizira golo resnico – realizem. Deček – nedolžnot, pes – zvestoba, mačka – prvinskost. Na levi so stvari, ki naj bi jih odstranili (rabin, duhovnik, pes), desno so portreti ljudi (Baudelaire...). Odprta vrata – vdorsvetlobe in misli. Bil je prepričan ateist, uprizori se kot bog in Kristus. Poslednja sodba, l zavrženi, d izbrani. Kompozicija je klasična
- Pogreb v Ornansu – meščanski prizor. Vsakdanost in banalnost.
- Mož in deček, ki razbijata kamne

Honore Daumer – karikaturist. Eden prvih, ki uporablja litografijo (ploski tisk, odtis z litografskega kamna). Riše oz. slika socialne prizore.

- Reveži, ki se peljejo v vlaku
- Ulica Transonien – grafika (litografija)

Jean F. Millet – kmečka družba. On je najbolj blizu Slo. (ker je toliko kmetov).

- Ženske, ki pobirajo klasje – one so osrednji motiv, tudi kompozicijsko so tako zastavljene (kot včasih svetniki). Težko rečemo, da je to žanr.

Slovenski realizem

Precej kasneje, v zadnji tretjini 19. stoletja, v Fra takrat že impresionizem. Naši so se šolali in tudi ustvarjali v tujini, zato so poznali gibanja. Naši sledijo glavnim tokovom, dodaja pa se tudi nekaj novih elementov. Plenerizem (plain air) – slikanje na prostem, značilnost impresionizma. V sliko se spusti veliko več svetlobe, ki kar razkraja. Medtem ko je v ateljeju nadzorovano. Uvedejo se še žansrki prizori in domačijske podobe, kmečke slike, etnološki prizori in pa portreti.

Janez in Jurij Šubic – Janez predvsem nabožni motivi in portretist.

- Bratranec – očala, črna obleka, bela srajca
- Sestra Mica – rdečelična okrogla

Jurij Šubic je večino življenja v Parizu, je bolj odprt.

- Pred lovom - plain air, svetloba prevladuje
- Sama – sedi za mizo

Anton Ažbe – eksotične in svetovljanske teme. V Munchnu je imel slikarsko šolo (Kandinski, Javinski sta učenca). Bil je izjemna osebnost, karizmatičen – telesno majhen, pohabljen. Učil je po principu krogle – vse naj bi bilo zaobljeno, plastičnost krogle v slikarstvu.

- Zamorka
- V haremu – akt

Jožef Petkošek – njegova dela so gledali tudi iz psihoanalitskega stališča. Dela umetnikov (Ivan Cankar, drame na njegovo temo). Slovenski van Gogh.

- Beneška Kuhinja – upodablja tako, da so psihološko moteči (strmeče oči). Kuhinja, veliko krožnikov (preobloženost)
- Doma – kmečka kuhinja. Veliko simbolnih pomenov – ogledalo (izraža depresijo, prazne stene).
- Pismo – rdeča ruta na glavi (vaško dekle bere pismo)

Ivana Kobilica – do 19. stol žensk niso sprejemali na likovne akademije. Šolala se je zato v Munchnu. Kopirala je na Dunaju. Je bila tudi v društvu, ki je doseglo, da so odprli akademijo za ženske. Bila je tudi v Parizu. Dosegla je izjemno kvaliteto, poleg Jakopiča je najbolj znana.

- Mama kavopivka – pod vplivom holandskega slikarstva, slika je dodelana in temna
- Sestra Fani – škandal ker je brez rokavov
- Poletje – naslikano po fotografiji. Ta slika in slika Likarice sta bili sprejeti v Pariški salon.
- Likarice
- Otroci v travi – pravi plain air – popolnoma napoveduje impresionizem.

Ferdo Vesel – bolj se držal v sloveniji, sodeloval s Kobilico. Privlačili so ga domačijski motivi, v tipičnih nošah (poročne).

- Deček v zelenju – goli deček z roko podpira glavo
- Prijateljici – v nošah
- Pred svatbo (vrata, otroci, oblačijo nevesto)